

Instruktorka im beše ponovo komandovala 'mirno'. "A sad da vidimo ko može da dotakne prste na nogama!" izbacila ona s puno entuzijazma. "Prvo iz kukova, drugovi. Je'n dva! Je'n dva!..."

Vinstonu je bila odvratna ova vežba, od koje su mu bolovi sevali od peta do zadnjice i vrlo često na kraju ponovo dolazio napad kašlja. Iz njegovih meditacija nestade ono poluzadovoljstvo. Prošlost je, razmišljao je on, ne samo izmenjena nego upravo uništena. Jer kako se može ustanoviti ma i najočiglednija činjenica ako van čovekovog pamćenja nije bilo nikakve evidencije? On pokuša da se seti kad je prvi put čuo za Velikog Brata. Učini mu se da je to moralo biti negde šezdesetih godina, ali nije bio sasvim siguran. Po istorijskim spisima Partije Veliki Brat je, razume se, bio vođa i čuvar Revolucije još od najranijih njenih dana. Njegovi poduhvati postepeno su bili gurani u prošlost, tako da su se na kraju pružali unatrag sve do fantastičnog sveta četrdesetih i tridesetih godina, kada su se kapitalisti u svojim čudnim cilindričnim šeširima vozili londonskim ulicama u velikim blistavim automobilima ili konjskim fijakerima sa staklenim vratima. Do koje je mere ta legenda bila istinita a do koje izmišljena, nije se moglo znati. Winston se čak nije sećao ni samog datuma kad je Partija postala. Koliko je znao, za reč "englsoc" nije čuo pre 1960. godine, no moguće je bilo da je ona u starogovorskom obliku - 'engleski socijalizam' - i ranije bila u upotrebi. Sve se topilo u maglu. Ponekad se doduše moglo tačno utvrditi da je ovo ili ono laž. Na primer, tvrdnja partijskih istorijskih spisa da je Partija izmislila avion bila je neistinita. On se sećao aviona još iz najranijeg detinjstva. Ali dokazati se nije moglo ništa. Nikad i ni za šta nije bilo dokaza. Jedan jedini put u životu, Winston je u ruci držao neporeciv dokumentarni dokaz da je jedna istorijska činjenica bila falsifikovana. A u toj prilici...

"Smit!" izdri se goropadnički glas sa telekrana. "6079 Smit V.! Jeste, vi! Niže se sagnite! Umete vi i bolje. Samo što se ne zalažete. Tako, druže, tako je već bolje. Sad stanite svi na mestu voljno i gledajte mene."

Vinstona beše najednom oblio vreo znoj. Lice mu ostade potpuno bezizrazno. Nikad ne pokazuj strah! Nikad ne pokazuj mržnju! Jedan treptaj oko može da izda. Stajao je i posmatrao instruktorku kako podiže ruke iznad glave i - ne bi se moglo reći elegantno, ali zato приметно uredno i efikasno - saginje i dotiče prvim zglobovima prstiju pod između stopala.

"Eto tako, drugovi! To hoću da vidim! Gledajte me još jedanput. Meni je trideset devet godina; imam četvoro dece. Sad gledajte." Ona se ponovo saže. "Vidite da ne savijam kolena. Svi vi možete to isto ako hoćete!" dodade ona ispravljajući se. "Svako ko je mlađi od četrdeset pet može da dotakne prste na nogama. Nismo svi toliko povlašćeni da se možemo boriti u prvim redovima, ali bar možemo da održavamo dobru kondiciju. Pomislite na naše momke na malbarskom frontu! I na mornare u plovećim tvrđavama! Samo pomislite kako je tek njima. A sad pokušajte ponovo. Sad je već bolje, druže, tako je mnogo bolje," dodade ona da obodri Vinstona kad ovaj, uz žestok napor, uspe da dotakne prste na nogama ne savijajući kolena, prvi put posle nekoliko godina.

4.

S dubokim, nesvesnim uzdahom koji na početku radnog dana ni blizina telekrana nije sprečavala, Winston privuče diktograf, oduva prašinu s mikrofona i stavi naočari. Zatim odmota i sastavi spajalicom četiri dokumenta savijena u trubu koja su već bila ispala iz pneumatične cevi na desnoj strani stola.

Na zidovima kancelarije bila su tri otvora. Desno od diktografa, mala pneumatična cev za pismene poruke; levo, nešto širi otvor za novine; a na zidu sa strane, sasvim nadohvat ruke,